

MALLO D'ACHERITO

Vall d'Ansó (Jacetània, Aragó)

des de Linza pel barranc de Petrachema i retorn pel Paso de l'Onso

Distància	13 km
Desnivell acumulat	1259 m
Nivell de dificultat	Moderat
Data	21 d'agost de 2009
Cartografia	Ed. Alpina. Belagua i Roncal/Ansó i Echo (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=508759

El Mallo d'Acherito forma part del cordal que separa la Vall de Belagua (a mestral), la d'Aspe (a gregal), la d'Ansó (a garbí) i la d'Echo (a xaloc). Altres cims destacats son –de nord a sud– l'Auñamendi, la Taula dels Tres Reis, el Petrachema, el Chinebral de Gamueta, el Quimboa i el Petraficha. Tots ells entre dos mil i dos mil cinc-cents metres d'alçària.

Malgrat aquestes modestes cotes, accedir-hi des del fons de les valls suposa un desnivell considerable. Estan enclavats en una regió calcària de gran bellesa, a cavall entre Navarra, l'Aragó i el Bearn.

Els camins més habituals i ràpids per accedir a l'Acherito parteixen de Linza, a l'alta vall d'Ansó. Un s'hi enfila pel barranc de Petrachema, cim veí. L'altre, més a migdia, pel Paso de l'Onso. Tots dos s'ajunten al Collado del Huetó d'Acherito. El recorregut circular que proposo puja pel primer i baixa pel segon. És un circuit que, en un sentit o altre, fan molts dels excursionistes que visiten el cim.

L'Acherito té unes respectables vistes aèries i és un mirador magnífic de les esveltes Agulles d'Ansabère. Encara millor que des del Petrachema. A la tornada es passa pel bosc de Gamueta, segons diuen, un dels boscos més ben conservats del Pirineu.

Els camins son fressats i senyalitzats amb fites. No te passos exposats ni aeris. L'única dificultat és concentra al tram final, pel seu fort pendent.

Accés

El Refugi de Linza és al Plano de la Casa, a 4 quilòmetres de Zuriza, per pista asfaltada. En vehicle s'hi pot anar per dues bandes: des d'Ansó (Jacetània, Aragó) per una estreta carretera de muntanya de 15 quilòmetres, asfaltada, que recorre l'engorjat del riu Veral. Bonic recorregut però entretingut. També des d'Izaba (Roncal) per la NA-1370 en direcció a França, deixant-la al cap de tres quilòmetres per prendre, a mà dreta, la NA-2000 durant nou quilòmetres fins a Zuriza. És la via més ràpida.

Refugi de Linza (1.350 m)

Marxem vers sol ixent per sota el refugi seguint el Barranco de Petrachema. Ho fem per un corriol ben fressat que passa pel costat d'una àrea de lleure o, millor, per una pista paral·lela que passa una més amunt. Planerament. Més endavant pista i camí s'ajunten i esdevenen corriol que fa un gir a l'esquerra. En aquest punt l'abandonem, seguint de recte per un altre corriol poc fressat, guiats per fites. Podríem seguir pel camí de l'esquerra, molt més fressat, però faríem una mica de marrada i més endavant les dues rutes s'uneixen. Pendent entre moderat i fort fins abastar el refugi de Petrachema (en algun mapa l'indica com d'Acherito).

Refugi de Petrachema (1.540 m)

Refugi bivac metàl·lic amb capacitat per a sis places, lliteres i taula. En estat precari però d'habitable encara sòlid. Continuem vers sol ixent per camí planer, poc fressat. Fites. Després de superar un esperó, per l'esquerra se'ns ajunta el camí que hem deixat abans del refugi. Ara el camí és més fressat i el pendent augmenta, fins

abastar el collet que ens obre a la gran clota de las Foyas del Ingeniero. Després continua més planerament.

Deixem el camí que segueix vers sol ixent, en direcció al Collado de Petrachema (és una de les rutes d'aquest cim) prenent un corriol que, en diagonal, s'enfila a mà dreta vers xaloc (SE). Fort pendent per terreny pedregós fins al Huerto de Acherito, on l'herbei torna a fer acte de presència.

Vers gregal (NE) ja podem albirar el cim. Per enfilarnos-hi ens cal abastar l'evident Collado del Huerto i emprendre la inclinada rampa final entre llaçades, per amorosir el desnivell.

Mallo d'Acherito (2.378 m). Mirador impressionant de la zona. Sobretot del Petrachema i les Agulles d'Ansabère.

Retornem al Collado del Huerto però prenem un altre camí que marxa vers ponent per sota la tartera del Chinebral de Gamueta. Per camí planer travessem una zona pedregosa, amb bòfies i alguns avencs. Més endavant el pedregar dóna pas a l'herbei, mentre continuem davallant, sempre vers ponent. El pendent augmenta considerablement abans del Paso de l'Onso. Podem albirar vers mestral el refugi de Linza.

Paso de l'Onso (1.618 m)

Hi ha una petita cabana pastoral metàl·lica. Aviat entrem al bosc de Gamueta. Camí ben fressat entremig de bons exemplars de faig. Després sortim del bosc i en suau pendent abastem el Paso del Salto del Caballo (rètol).

Paso del Salto del Caballo (1.425 m)

És una bretxa natural que s'obre a la carena de migdia que hi ha sobre el refugi de Linza. Ben aviat abastem el punt de sortida.